

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА
ПОЛІТЕХНІКА»**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи
з дисципліни

«КОНЦЕПТУАЛЬНЕ АРХІТЕКТУРНЕ ПРОЕКТУВАННЯ»

для магістрів
денної та заочної форми навчання
спеціальності
191 «Архітектура та містобудування»

Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Концептуальне архітектурне проектування» для магістрів денної та заочної форми навчання спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» / Укл.: О.В. Рибчинський. – Запоріжжя: Національний університет «Запорізька політехніка», 2019 - 33 с.

Укладач: О.В. Рибчинський, проф. кафедри «Дизайн» НУ «Запорізька політехніка», доктор арх..

Рецензент:

Відповідальний за випуск: І.С. Рижова, зав. кафедрою «Дизайн» НУ «Запорізька політехніка», д-р. філос. наук, професор.

Затверджено
на засіданні кафедри «Дизайн»
протокол № 1 від 20.08.2019 р.

Рекомендовано до видання
НМК факультету будівництва,
архітектури та дизайну
протокол № 1 від 5.09.2019 р.

ВСТУП

Мета самостійної роботи студентів по вивченню курсу «Концептуальне архітектуре проектування» - поновлення, поширення та удосконалення загальнотеоретичних положень курсу «Концептуальне архітектурне проектування», викладених попередньо на кваліфікаційному рівні «магістр», їхнє доповнення професійно орієнтованими знаннями в галузі майбутньої професійної діяльності:

- активізація творчих здібностей студента і розвиток навичок роботи з технічною літературою, насамперед під час виконання індивідуальних семестрових завдань;

- ознайомлення з нормативною літературою з архітектурно-аналітичної діяльності.

- придбання досвіду самостійної роботи з питань концептуального архітектурного проектування.

У відповідності з вимогами освітньо - кваліфікаційного рівня «магістр»,

магістр-архітектор після вивчення дисципліни повинен **уміти**:

- системно провести складний комплекс наукових робіт, що включає в себе аналіз перспектив архітектурно-просторового поселень та окремих об'єктів у регіоні;

- навчитися вибирати найоптимальніші варіанти проектних вирішень архітектурного середовища;

- навчитися вибирати і застосовувати необхідний інструментарій;

- фахово вибирати аргументи, розробляти архітектурні прийоми та засоби підвищення ефективності архітектурно-планувальних рішень, створення авторських виразних об'ємно-просторових об'єктів;

- сформувані уміння використовувати новітні технології в проектуванні архітектурно-містобудівних об'єктів, а також системно розробляти етапи реалізації запроектованих об'єктів. Дані методичні вказівки містять порядок виконання самостійних практичних завдань і необхідні теоретичні відомості для їх виконання.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Згідно з Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, самостійна робота студента (СРС) є одним з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом.

Мета самостійної роботи студента є формування самостійності як риси і засвоєння знань, умінь, навичок. До основних форм СРС даної дисципліни відносяться:

- а) опрацювання навчальної, навчально-методичної та монографічної літератури, періодичних видань;
- б) підготовка до практичних занять;
- в) підготовка до заліку;

Підготовка до заліку здійснюється протягом усього семестру шляхом проробки програмного матеріалу, виконання практичних завдань на заняттях, розробки КП.

ЗМІСТ І ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

У навчальному процесі дисципліна «Концептуальне архітектуре проектування» є однією з профілюючих для спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Мета методичних вказівок – дати напрямок самостійній роботі студента при вивченні курсу, допомогти йому виділити основні положення розділів, побачити їхній взаємозв'язок і можливості практичного використання. Призначені для студентів методичні вказівки складені на основі й відповідно до затвердженого навчального плану магістратури за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування».

САМОСТІЙНІ ЗАНЯТТЯ

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від основних занять час. До складу самостійних практичних занять входять атестація студентів за підсумками виконаних завдань і знанню теоретичного курсу, розбір недоліків виконаних практичних завдань. Нижче приводиться структура самостійних практичних занять.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИКОНАННЯ.

ЗАВДАННЯ № 1

Вивчення аналогів концептуального архітектурного проектування.

Мета роботи

1. Ознайомлення із світовим досвідом архітектурного проектування.
2. Вивчення об'ємно-просторових проектних об'ємно-просторових рішень архітектурних творів.
3. Набуття практичних навичок аналізу та систематизації авторських об'єктів сучасної архітектури.

Короткі теоретичні відомості.

Аналог (від грец. analogos — відповідний): Об'єкт вивчення (явище, предмет, установка, схема чи пристрій), схожий (аналогічний) з певним об'єктом. Коли розв'язують технічні задачі, аналогія передбачає наявність певних однозначних співвідношень між характеристиками А.

Концептуальне (пошукове) проектування – це проектування, яке має будь-які нові ідеї, концепції. Концептуальний проект не призначається для здійснення і складається із обмеженого, необхідного тільки для ілюстрації принципового рішення, обсягу проектних матеріалів. За результатами оцінки проекту ідею, яка міститься у ньому, або концепцію можна прийняти для подальшої розробки або відкинути. Концептуальне проектування може передувати індивідуальному або типовому проектуванню, що сприяє підвищенню якості і зниженню вартості цих видів проектування. Метою концептуального проектування може бути також розробка явно нереальних, а то й фантастичних проектів (т. зв. „паперова архітектура”).

Коли йдеться про архітектуру; Концепція - це ідея, думка чи поняття, що формують основу та основу дизайнерського проекту та того, що рухає його вперед. Це стає силою та ідентичністю прогресу проектів і постійно консультується на кожному етапі його розвитку. Кожен архітектурний проект повинен бути похідним від концепції.

Архітектурна концепція - це сенс і причина для кінцевого продукту (завершеної будівлі чи споруди) і є найпершою частиною процесу проектування, який повинен бути розроблений і реалізований з безлічі джерел і давати величезну кількість варіацій та результатів.

Це також єдиний послідовний елемент, який слідує за проектом від початку до кінця і залишається настільки ж важливим як на початку, так і на кінці.

Архітектурну концепцію можна описати як: ідея, поняття, думка, абстракція, філософія, віра, натхнення, думка, намір, теорія, образ, план чи гіпотеза.

Концепції дизайну впливатимуть на весь проект і повинні включати:

Зовнішній та внутрішній - орієнтація, ущільнення, форма, отвори, висота, світло

Ландшафт - тверді та м'які поверхні, види посадки, масштаб фарбування, розташування посадки

Оздоблення - кольори, стилі, фактури, матеріали

Світильники та фурнітура - жанр, стиль, масштаб, кількість, матеріал

Структура - легка, важка, традиційна, сучасна, протонародна

Матеріали - кольори, тверді або м'які, вивітрювання, типи, стилі, місцеві джерела, просторіччя

Кожен аспект проекту повинен бути похідним від концепції та керуватися нею; це може бути окремий глобальний концептуальний підхід до всього проекту або окремі концептуальні підходи, застосовані до кожного аспекту.

Методика виконання

1. Аналіз джерельної інформації щодо предмету концептуального проектування за кордоном.

2. Аналіз архітектурних концептуальних об'ємно-просторових рішень.

4. Опрацювання систематизованої інформації щодо напрямку або виду архітектурно-концептуального проектування у закордонних прикладах.

Склад завдання

1. Робота виконується на форматі А-2.

2. Фотофіксація проектних та практичних архітектурно-концептуальних рішень.

3. Створення бібліографічного списку за обраним напрямком або видом проектної діяльності.

ЗАВДАННЯ № 2

Основні засоби вирішення архітектурно-містобудівних завдань

Мета роботи

1. Ознайомлення з сучасними тенденціями наукового аналізу архітектурно-містобудівного завдання.
2. Вивчення проблемних вузлів на проєктованій території.
3. Ознайомлення з ландшафтно-просторовими особливостями.
4. Розвиток культури графічного оформлення архітектурно-концептуальних креслень.

Короткі теоретичні відомості

Концептуальні рішення забезпечує методологію процесу мислення, пропонуючи тип правил. Коли є питання, на яке потрібно відповісти або прийняти рішення, концепція консультиється і використовується для спрямування методів мислення для надання рішення в межах власних параметрів для підтримки чіткості наміру проєктування. Це зупиняє архітектора від розгалуження до нескінченних напрямків і дотичних, що лише завадить і зменшить проблемність архітектури. В академічному та професійному плані різниця між успішним проєктом та середнім оцінюється за силою його концепції та про те, чи залишалася його чіткість і залишалась незмінною протягом усього часу.

Архітектура повинна бути обґрунтована глибиною та змістом, і чим вона більш послідовна та актуальна, тим успішнішою та цікавішою вона стає концепція вносить багатство в проєкт. Архітектурні концепції - це спосіб дизайнерів реагувати на ситуацію дизайну, яка їм представлена. Вони є засобом перетворення проблеми нефізичного дизайну у фізичний будівельний продукт. Кожен проєкт матиме критичні проблеми, центральні теми або сутності проблем, і до загальних питань проєктування будівлі можна підійти різними способами.

Підходи до проєктування

Існує кілька сфер, на які дизайнер може зосередитись на ранніх етапах проєктування, які почнуть інформувати про концепцію та напрямок. Ці сфери можуть бути використані протягом усього

проекту, переплетені одна в одну в міру розвитку проекту. Підходи можна класифікувати як:

- **Функціональний;**
- **Матеріальний;**
- **Контекстуальний;**
- **Концептуальний;**
- **Формальний;**
- **Спільний;**
- **Філософський;**
- **Функціональний.**

Чи слід підходити до дизайну з функцією на передньому плані нашого розуму? Чи проект більше потребує функціональних елементів, а не естетичного вигляду будівлі? Безумовно, є деякі типи будівель, які ми зробили б функціональними на високому рівні в нашому списку пріоритетів. Наприклад, фабрика матиме цілком конкретні функціональні вимоги, або, якщо проектувати лікарню, ми хотіли б забезпечити, щоб будівлю можна було ефективно використовувати понад усе. Те, що ми зосереджуємось на функціональному підході до дизайну, це не означає, що ми не можемо продемонструвати креативність та хист. Кожен проект представлятиме можливість для вирішення проблем, буде інноваційним, але може бути так, що в деяких випадках функція будівлі є нашим ключовим акцентом.

Матеріал. Ми можемо підійти до нашого дизайну, розглядаючи матеріали конструкції як частину наших ранніх архітектурних концепцій. Зосереджуючись на конкретному матеріалі, ми, природно, будемо вести до конкретних форм побудови, створюючи тим самим тип зовнішності органічно. Можливо, ми вибираємо матеріальний підхід, виходячи з контексту нашого сайту, який говорить про історичне використання певного матеріалу, який ми хочемо використати більш інноваційним способом. Вибираючи місцеві матеріали, це дасть місцевим відвідувачам відчуття комфорту та знайомства, одночасно киваючи природному оточенню та екологічним перевагам місцевого пошуку.

Контекстуальний. Контекстуальний підхід до нашої концепції розгляне контекст сайту та його околиць, історичні особливості місцевості, людей, які займають цю територію. Зрештою,

майже вся архітектура призначена для людей. З таким типом концепції ми знову черпаємо значний аналіз нашого сайту, досліджуючи зібрані нами дані про сайт, як фізичні, так і нефізичні. Кожен проект повинен мати елемент контекстного підходу, оскільки кожен дизайн повинен враховувати його контекст, сайт та оточення. Деякі проекти можуть зосередитись на цьому більше, ніж інші, а деякі можуть сприймати це як найважливіший фактор дизайну.

Контекстуальний підхід до дизайну не завжди означає, що він буде гармонійно сидіти у своєму оточенні. Архітектор може вирішити повернути будівлі назад до контексту або, можливо, створити контраст між старим і новим. Існує ряд підходів до контекстуальних архітектурних концепцій.

Концептуальний. Концептуальний підхід до проекту розглядає ідею концептуальної архітектури. Це свідчить про те, що кожна частина проекту стосується концепції. Єдиний фокус дизайну - ідея, а не поєднання підходів та процесів. Концептуальна архітектура іноді ніколи не будується, а скоріше спроектована як форма провокації думок, дослідження ідей.

Формальний. Формальний підхід до дизайну дивиться на використання формальної мови архітектури для розробки концепції. Ми звертаємо увагу на архітектуру класичного періоду, щоб проінформувати наш підхід до розробки формальних правил нашого дизайну. Класичні замовлення - одна з найперших систем архітектурної мови, яка надає офіційність пропорції, масштабу і формі.

Незважаючи на те, що дизайн не може бути класичним за своїм стилем, можливо, формальні правила пропорцій, масштабу, золотого перетину тощо перекладаються в сучасну будівлю.

Спільний. Більшість проектів можна вважати спільними. Незалежно від того, чи є велика команда проектувальників, яка працює над різними аспектами будівлі, є також клієнт, зацікавлені сторони, інженери, геодезисти, підрядники та багато інших людей, які беруть участь у проектуванні. Однак кінцевий користувач будівлі є однією з важливих частин загадки, яка часто не бере безпосередньої участі в процесі проектування.

Деякі архітектори починають застосовувати підхід, згідно з яким кінцевий користувач є експертом у вимогах будівлі, і беруть участь у спільній роботі, яка бачить, що кінцевий користувач вносить

свій внесок у процес проектування. Це особливо популярно серед проектів, які мають велику спільноту або соціальну спрямованість, де навички та знання користувачів будівлі можуть бути включені в розробку проекту. Цей підхід рідко можливий у студентському проекті, але його варто розглянути як підхід до проектування.

Філософський. Інший підхід до архітектурних концепцій - врахування вашої філософії дизайну. Це набір значень, які ви використовуєте для інформування вашого дизайну. Ці цінності можуть бути життєвими цінностями дизайнера, можуть бути відображенням дизайну або контексту сайту, або, можливо, поєднанням усіх трьох.

Ви можете дослідити деякі наступні твердження:

- художній проти наукового;
- раціональне проти ірраціональне;
- особисті проти універсальних;
- візуальний проти невізуального;
- потреби проти хоче;
- індивід проти суспільства.

Тоді ви можете продовжувати розглядати свої цінності з точки зору дизайну. Як ці цінності працюють із проблемами дизайну, з якими ви стикаєтесь у цьому конкретному проекті?

- впорядковані проти випадкові;
- структурований проти неструктурований;
- об'єктивний проти суб'єктивний;
- одна відповідь проти декількох рішень;
- креативний проти консервативного;
- конкретні проти загальних;
- людина проти природи;
- складність проти простоти;
- дизайн на даний момент порівняно з дизайном на майбутнє;
- зразковий процес проти випадкового процесу.

Методика виконання

1. Аналіз вихідних даних виданих кафедрою.
2. Опрацювання аналітичних схем (плани, перетини , фасади).
3. Виконання креслень архітектурно-проблемних аспектів обраної території проектування (плани, перетини , фасади).

4. Оформлення пояснювальної записки до передпроектного аналізу.

Склад завдання:

1. Робота виконується на форматі А-3 - 4 шт.
2. План, перетин, фасади М 1:100.
3. Пояснювальна записка на форматі А-4.

ЗАВДАННЯ № 3

Принципи формування транспортної та інженерної інфраструктур. Основні засоби вирішення архітектурно-містобудівних завдань.

Мета роботи

1. Ознайомлення з проектним завданням.
2. Опрацювання картографічних матеріалів щодо транспортно-пішохідної мережі.
3. Отримання практичних навиків архітектурно-концептуального проектування.
4. Розвиток аналітичних здібностей щодо визначення акцентів просторової пунктуації архітектури.
5. Розвиток навичок графічного опрацювання проектних рішень.

Короткі теоретичні відомості.

Вправи та ідеї. Ваші архітектурні концепції повинні розвиватися поряд з вашим глибинним аналізом сайту та дизайном короткого покоління. Розробка вашої архітектурної концепції не має бути першим, на що ви дивитесь із своїм дизайном. Регулярно звертайтеся до своїх досліджень та інформації про сайти та продовжуйте розробляти проблеми, які потрібно вирішити, щоб зробити успішний дизайн. Які параметри вимірюються для того, щоб конструкція вважалася вдалою?

Наступні ідеї можуть допомогти вам розробити свою дизайнерську концепцію.

Структурування архітектурної проблеми.

Дослідіть інформацію, яку ви зібрали, і поділіть її на сфери, що мають для вас значення. Розгляньте проблеми, впливи, контекст.

Які обмеження? Які можливості? Розгляньте різні підходи, наведені вище, і подивіться, які з них мали б значення та значення для вашого проекту.

Зрозумійте проблему.

Складіть схему проблем або вимог будівлі. Розуміючи потреби, вас можуть підвести до підходу, на якому слід зосередитись.

Ескіз.

Ще один корисний спосіб розвинути свої ідеї, намалювати свої концепції. Будь то крихітні елементи деталей дизайну або загальний вигляд вашої будівлі. Постійно посилайтесь на свої ескізи, оскільки вони можуть надихнути на розвиток дизайну.

Вивчення прецедентів.

Проведення глибоких досліджень, пов'язаних із вашими проблемами дизайну, надихне вас та допоможе вам знайти рішення. Ви можете вивчити, як вирішувались проблеми в інших проектах, і як вони могли спрямовувати вас за вашим власним. Це не копіювання, а використання попередніх дизайнерських інновацій для інформування ваших дизайнерських рішень.

Дизайнерське рішення.

Ваші концепції та рішення почнуть формуватися, коли ви вивчите різні фактори, необхідні для вашого дизайну, та цінності та ідеї, які ви можете придумати. Сподіваємось, ці поради та вказівки допоможуть вам розвинути свої концепції в дизайні та нададуть вам більше впевненості у презентації своїх проектів.

Транспортно-пішохідна проблема.

Ключовою причиною більшості проблем із пішохідною та транспортною інфраструктурою у новобудовах є невдалі рішення архітекторів або ж недостатня деталізація їхніх проектів. Новим архітекторам у спадщину дістались будівельні норми радянської епохи із застарілими рекомендаціями і приписами (низ вікна першого житлового поверху повинен знаходитись на висоті 1.8 м), звичні і часто неефективні проектні рішення (якщо пандус, то дві рейки поверх сходів), а також відсутність розуміння проблем жителів (пандусом у вигляді двох рейок часто неможливо скористатись) і негативних наслідків тих чи інших рішень (піднятий під'їзд — необхідність впроваджувати пандуси). Крім того, Державні будівельні норми часто суперечать принципам універсального дизайну, оскільки приписують (а іноді дозволяють) адаптувати інфраструктуру для

маломобільних людей, якщо «об'єктом користуються інваліди». Навіть коли існує можливість зробити проєкт зручнішим, не порушуючи норми, архітектори все одно впроваджують рішення, до яких вже звикли. Іноді архітектори у власних проєктах не звертають уваги на окремі елементи інфраструктури, оскільки вважають їх занадто дрібними або неважливими (від поручнів біля сходів до дитячих майданчиків). Однак, як виявилось, мають неабиякий вплив на загальний стан та зручність транспортної та пішохідної інфраструктури.

Але навіть недосконалих норм, що існують, проєктувальникам не обов'язково дотримуватись, оскільки контроль з боку міської влади досить сумнівний. Також відсутність контролю відчувають і будівельники — архітектори та інженери недостатньо прискіпливо контролюють відповідність будівлі проєкту, оскільки девелопери просто не оплачують ці роботи. У результаті будівельники виконують не всі роботи, що зазначені у проєкті (заниження бордюрів), і часто не дотримуються технології при виконанні певних робіт (моцнення пішохідних шляхів). Упровадження нереалізованих елементів покладається на плечі жеківців після заселення мешканців і виявлення відповідних проблем.

Оскільки забудовники не розуміють цінності фахових спеціалістів (а отже, намагаються на них зекономити), частіше за все як будинки, так і публічний простір, проєктує один і той самий архітектор. Звісно, це негативно впливає на продуманість рішень, якість та деталізацію проєкту.

Проблеми із пішохідними й автомобільними шляхами також трапляються через те, що у ЖЕКу немає профільних спеціалістів для підтримки подвір'я у належному стані, розробки й ухвалення відповідних рішень. Це стосується, наприклад, організації парковки й автомобільного руху. Причиною цього є, знову ж таки, жага економії разом із відсутністю розуміння проблем жителів.

Методика виконання

1. Вибір об'єкту і предмету дослідження.
2. Проведення попередніх робіт: аналіз та систематизація попередніх досліджень.
3. Натурні дослідження (фотофіксація та замальовки).
4. Опрацювання концептуальних проєктних креслень.

5. Створення проектної документації.

Склад завдання

1. Креслення виконуються на форматі А-3 - 4 листи.
2. Текстова частина виконується на форматах А-4 – 10 листів.
3. Фотофіксація – по дві знімки на лист, А-4 – 5 листів.

ЗАВДАННЯ № 4

Раціональна планувальна організація території та узгоджене розташування громадських центрів.

Мета роботи

1. Ознайомлення з планувальною організацією населеного місця.
2. Вивчення практичних навиків аналізу ресурсів розташованих в адміністративній зоні населеного місця.
3. Вивчення особливостей просторового розвитку населеного місця.
4. Опрацювання архітектурно-концептуальної документації.
5. Розвиток навичок графічного опрацювання концепцій громадських центрів населеного місця.

Короткі теоретичні відомості.

Планувальна організація території – це раціональне просторове з'єднання функціонально-територіальних елементів (виробництва, розселення, природокористування), об'єднаних структурами управління з метою створення і підтримки повноцінного середовища мешкання людини.

В існуючій планувальній структурі досить чітко виділені функціональні зони: сільбищна, виробнича та зовнішнього транспорту; але є серйозні недоліки, які призводять до нераціонального використання цінних земель та некомфортних умов проживання. В генеральному плані функціональне зонування території міста вирішується в розвиток того, яке вже склалося, та надаються пропозиції з усунення невідповідностей основним принципам містобудування

Сільбищна зона – це зона розміщення житлової забудови, громадських центрів, об'єктів культурно-побутового обслуговування, зелених насаджень та вулиць.

Виробнича зона – це зона розміщення промислових підприємств, комунально-складських об'єктів, будівельних організацій, автотранспортних підприємств, споруд інженерної інфраструктури тощо.

Зона зовнішнього транспорту формується залізницею та автомобільними шляхами зовнішнього зв'язку. Через місто проходять державна територіальна дорога II технічної категорії та обласні автомобільні дороги III-IV технічної категорії.

Зона зелених насаджень в кожному з трьох планувальних утворень об'єднує всі функціональні зони міста. Передбачено її формування шляхом створення парково-розважальної зони в північній частині міста, паркової зони в центральній частині міста, озелених територій загального користування в складі забудови в центральній частині міста на місці кварталів, що намічено реконструювати, створення нових парків в районах нової житлової забудови в південно-східній частині міста. Проектом передбачено озеленення вулиць і територій громадської забудови, організацію зелених пішохідних зв'язків. Єдина система зелених насаджень, своєрідний зелений каркас міста створить комфортні умови проживання.

Переваги місця розташування та транспортної інфраструктури поселення використані в проекті і отримали свій розвиток при формуванні системи міських центрів та підцентрів обслуговування. Зокрема, так як названі переваги створюють сприятливі умови для розміщення об'єктів розваг, спорту, бізнесу, в планувальному рішенні надані цікаві з точки зору містобудівного рішення пропозиції щодо розміщення таких закладів. До того ж, будівництво торговельно-розважальних центрів, ділових центрів з офісами та готелями, спортивно-оздоровчих комплексів відноситься до проектів, які охоче інвестуються. Залучення інвесторів, конкурсний відбір інвестиційних проектів сприятиме підйому економіки міста – такий підхід відповідає Загальнодержавній програмі розвитку малих міст. Розгалужена система міських центрів являє собою поєднання композиційних вузлів та зв'язків між ними. Вона служитиме, перш за все, для задоволення потреб мешканців поселення в різних видах соціального, культурного та побутового обслуговування. Система громадських центрів збагачена та прикрашена міськими парками, скверами, озеленими пішохідними бульварами – так званім зеленим каркасом міста.

Центр обслуговування розташований при перетині двох

магістральних вулиць, що мають виходи на зовнішні автодороги. В свою чергу, ці головні вулиці перетинає замкнута магістральна вулиця внутрішнього міського значення у вигляді подовженого кільця. В планувальній структурі південно-східного сельбищного утворення центр є виразним композиційним вузлом. Система парків, скверів та бульварів збагачує композицію планувального рішення і створює комфортні умови проживання для мешканців нових територій містобудівного освоєння. Виділення значних територій для влаштування міських парків на вільних територіях є дуже важливим для міста.

Запропонована архітектурно-планувальна організація території, в якій гармонійно поєднані каркас вулиць, зелений каркас, розгалужена система центрів громадського обслуговування, удосконалене функціональне зонування території міста, дозволить створити привабливе міське середовище. Надані в концептуальному плані пропозиції допоможуть організувати місто як цілісний організм, здатний надійно функціонувати та розвиватися.

Методика виконання

1. Вибір об'єкту і предмету дослідження.
2. Проведення попередніх робіт: аналіз та систематизація попередніх досліджень.
3. Натурні дослідження (фотофіксація та замальовки).
4. Опрацювання карти-схеми району із показом проектного функціонального використання територій.
5. Створення концептуальної документації.

Склад завдання

1. Креслення виконуються на форматі А-3 - 3 листи.
2. Текстова частина виконується на форматах А-4 – 10 листів.
3. Фотофіксація – по дві знімки на лист, А-4 – 5 листів.

ЗАВДАННЯ 5

Особливості масштабу та характеру об'єктів концептуального архітектурного проектування. Методи архітектурно-концептуального проектування.

Мета роботи

1. Ознайомлення з характеристиками території.
2. Вивчення практичних навиків аналізу масштабу та характеру архітектурних комплексів.
3. Вивчення особливостей розвитку архітектурних комплексів.
4. Опрацювання концептуальної документації.
5. Розвиток навичок графічного опрацювання проектування архітектурних комплексів.

Короткі теоретичні відомості

З постійним розвитком соціальної економіки люди стають більш вимогливими до архітектури. Деякі передові концепції дизайну поступово застосовуються до проектування будівель. В рамках концепції сталого розвитку, інтеграційний дизайн будівель також широко використовувався для сприяння швидкому розвитку архітектурного дизайну. Інтегровані концепції дизайну та концепції сталого розвитку відіграють важливу роль для задоволення потреб людей.

Результати розвитку стійкої архітектури базуються на симбіозі екологів та архітекторів. Почалося з того, що ці дві професійні групи запропонували змінити функцію будівлі, тобто перехід від лінійного підходу до закритого плану циркуляції. Тому з екологічної точки зору план будівельної функції став парадигмою. За лінійною схемою будівля розглядається як "місце переробки природних ресурсів у відходи". Наприклад, енергія «перетворюється» на тепловтрати, чиста вода в стічні води, свіже повітря перетворюється на відпрацьоване повітря, матеріали та споживчі товари в класичні відходи. У плані закритої циркуляції будівля може перетворитися з ненажерливого споживача енергії та всіх інших ресурсів на більш самодостатню одиницю. Можна використовувати набагато менше енергії для опалення взимку, а для охолодження та вентиляції влітку. Частина води можна не тільки заощадити, але і використати повторно. Як правило, великої кількості відходів можна взагалі уникнути або використати повторно. Перехід від одного плану до іншого відбувається еволюційно.

Першим кроком у цій тенденції проектування стали пасивні будівлі з низьким енергоспоживанням. Наступним кроком стали дружні будівлі - дружні не лише для людей, а й для навколишнього середовища. Сьогодні ми говоримо про майже нульові енергетичні

будівлі, автономні будівлі та архітектуру IQ. Прикладів таких будівель безліч. Форма The Edge, нової офісної будівлі в Амстердамі, нової європейської штаб-квартири Bloomberg в Лондоні та офісу Geelen Counterflow в Гелені.

Однак є також приклади досягнення вражаючого успіху в галузі проектування стійких населених пунктів або міст. Такий приклад - місто Масдар в еміратах Абу-Дабі разом з Інститутом науки і техніки Масдар, який є автономним з точки зору енергії. Більше того, він відповідає всім іншим критеріям сталого розвитку. Досягнення стійкого дизайну - це безперервний процес. Відтак змінюється ставлення архітектора до дизайнерських парадигм, що особливо помітно в контексті інтелектуальної та екологічної революції. Суспільство було або було свідком трьох революцій, які суттєво вплинули на архітектуру. Промислова революція наприкінці XIX століття (заміна фізичної праці машинами) стала основою двох інших революцій: інформаційна та адміністративна революція (з середини XX століття: обробка інформації, зміцнення розумових здібностей) та революція типу сталого розвитку, що охоплює аспекти екології, економіки та соціальних / культурних цінностей. Це супроводжувалось колосальним прогресом у галузі оцифрування. Всі ці революції мають розвивальний характер, але можна також сказати, що їх похідне - це новий термін: архітектурний IQ. Динаміка нових прикладів / практичного втілення конструкцій дивовижна. Можливо, не можна зрозуміти суть революції - особливо типу сталого розвитку, - але, замислившись, обов'язково пристосовуватись до чинного законодавства. На жаль, розуміння парадигм сталого розвитку та парадигм дизайну в деяких соціальних групах, включаючи деяких архітекторів, все ж створює певні труднощі - виникають дилеми; є суперечності в тлумаченні правил.

Багато відомих архітекторів розпочали свою освіту та професійну кар'єру під впливом модернізму, який у 1980-х роках суттєво вплинув на підхід до архітектурного та міського проектування. Різниця в рівні знань, що склався в той період, і знаннях, необхідних для розуміння та реалізації принципів сталого розвитку, величезна.

Концепція інтегрованого архітектурного проекту була спочатку розвинена з невеликого демонстраційного проекту в Канаді, де архітектори з різним професійним досвідом беруть участь у

розробці проекту, використовуючи існуючі будівельні технології та враховуючи всі аспекти технічних вимог, концепція інтегрованого архітектурного дизайну на рахунок [1]. Ця концепція інтегрованого будівництва широко використовується в архітектурному проектуванні, і вона постійно вдосконалюється та вдосконалюється на практиці. Концепція сталого розвитку повинна враховувати майбутню тенденцію розвитку, суворий дизайн у вигляді будівлі, функціонування тощо, може отримати максимальну економічну вигоду за рахунок менших інвестицій, для досягнення стійкого розвитку архітектурного дизайну, архітектурного дизайну в процесі, концепція сталого розвитку повинна проходити через весь процес проектування та мати можливість повною мірою використовувати всі ефективні ресурси, щоб отримати максимальну економічну вигоду за умови стійкого розвитку. [2] Комплексний дизайн будівлі вимагає тісної координації між різними професійними дизайнерами та дотримується концепції зеленого дизайну з точки зору форми, функції та вартості будівлі для досягнення підходу до сталого проектування. Інтегрований метод проектування будівель належить до абсолютно нового методу проектування. Ця концепція дизайну проходить весь процес проектування будівель і являє собою всеосяжну базу даних, що містить інформацію про будівлю. Інформаційна модель будівлі є важливою частиною інтегрованого стандарту проектування. Модель інформації про будівництво (ВІМ), скорочена ВІМ, поєднує різноманітну геометричну інформацію та відповідні функціональні вимоги, щоб об'єднати всю інформацію в одному будівельному проекті, щоб сформувати комплексну систему управління інформацією. ВІМ - це програмне забезпечення для інтегрованого дизайну для задоволення різних вимог до дизайну в процесі інтегрованого проектування.

В умовах стрімкого економічного розвитку вимоги до будівлі також зростають, якість будівлі та естетика мають значний ступінь вдосконалення, традиційна модель будівлі також має значні недоліки, а з використанням енергетичних ресурсів збільшується використання енергії економія та екологічна обізнаність почали застосовуватися в архітектурному дизайні, у просуванні тенденцій розвитку низьковуглецевого захисту навколишнього середовища, як покращення якості та використання будівель також стало новою темою [3]. Одна з інтегрованих систем будівництва будинків у

структурі будинку, дверей та вікон та обладнання для досягнення систематичного поєднання монтажу, досягнення стандартизованого та модульного способу виробництва.

З точки зору традиційної архітектури, в процесі масштабного знесення утворюється велика кількість будівельних відходів та відходів, що спричиняє велике забруднення навколишнього середовища міст, і багато будівельних металів не можна використовувати повторно. Тому в новому архітектурному дизайні під концепцією переробки будівельних матеріалів також буде зосереджена увага в архітектурному дизайні, ми повинні зосередитися на переробці будівельних матеріалів, в тому числі з легкої сталі інтегрований будинок буде майбутнім житлового будівництва, напрямком розвиток, переробка будівельних матеріалів також буде важливий принцип інтегрованого розвитку

В умовах сталого розвитку будівель нам слід зберігати концепцію дизайну протягом усього архітектурного проекту, ми повинні зосереджуватися на ресурсозбереженні. Для захисту ресурсів ми повинні дотримуватися нового способу виробництва та управління та інтенсивного режиму виробництва, заснованого на низькому споживанні ресурсів. Це також втілення розвитку інтегрованих будівель, які можуть ефективно проектувати будівельний простір, підвищувати ефективність використання будівель та ефективно використовувати будівельні ресурси, формуючи модель розвитку будівлі з високою ефективністю та низьким енергоспоживанням.

На ранній стадії проектування будівельної програми, використання технології BIM для створення тривимірної моделі, модель містить інформацію про будівлю, програмне забезпечення може бути використано для створення інформаційної моделі, проектувальників будівель у процесі проектування, щоб розглянути зміст будівельної програми, оскільки Перехоплення креслень у 3D-моделі будівлі для аналізу та порівняння відмінностей між різними схемами дозволяє своєчасно коригувати спроектовані схеми, щоб всебічно розглянути форму та тип будівлі та проектні положення вікна та двері, приймаємо мінімальне енергоспоживання, нам слід зосередити увагу на різних аспектах архітектурного проектування різних програм, вибрати найкраще рішення. Серед них

Етап експлуатації будівлі

Технологія BIM для створення моделі будівлі містить інженерно-технічні дані, необхідні для будівництва будівлі, структуру проекту конструкції та дані обліку витрат тощо, можуть бути використані в процесі створення моделі для створення моделі для різноманітність даних. Архітектори можуть розрахувати та застосувати інформацію про довжину балок стіни та міцність матеріалу під час проектування. Підрядник може отримати точну інформацію під час фактичного будівництва інформації про будівельні матеріали, вибрати матеріали, які потрібно застосовувати в будівництві, а потім імпортувати інформацію про дані в імітаційне програмне забезпечення для аналізу, включаючи перевірку безпеки будівництва та перевірку будівельних норм, такий імітаційний тест або аналіз, значно покращити якість проекту. Крім того, з бюджету витрат на будівництво можна витягти відповідні будівельні компоненти та виробників даних для всебічного аналізу вартості бюджету, проект може бути складений до мінімуму. Є технічне обслуговування після будівництва, але також може базуватися на моделі відповідного аналізу даних, з якого вибрати відповідні методи технічного обслуговування, гарне технічне обслуговування після будівництва, це дозволить уникнути останньої частини явища витрати на технічне обслуговування занадто високий, може ефективно підтримувати управління будівлею. Такий інтегрований процес проектування будівлі, застосування технології BIM значно зменшить помилки, що виникли в процесі передачі інформації, але також може повністю гарантувати ефективне завершення загального проекту будівлі,

Застосування технології BIM у побудові екологічного енергозбереження

Комплексний архітектурний дизайн проходить весь життєвий цикл будівлі, відіграє важливу роль у проектуванні будівлі та технічному обслуговуванні на пізніх стадіях. Йому потрібно встановити інформаційну модель і зберегти оптимізацію проекту схеми, з якої він може знайти оптимальну програму. У сучасну епоху бурхливого соціального та економічного розвитку будівля широко застосовується до екологічних та енергозберігаючих технологій. Для проектування та будівництва будівель необхідно постійно досліджувати нові енергозберігаючі технології будівель та використовувати деяку чисту енергію, таку як сонячна енергія, для

будівельних робіт. Застосування інтегрованих методів проектування повинно бути більшим знанням багатьох дисциплін, органічно пов'язаних з різними професійними дизайнерами для спільного проектування ідей та методів для досягнення синхронного спілкування та спілкування в усьому процесі проектування будівельної системи, співпраця між підрозділом та інженером може забезпечити що проектна схема досягає оптимального результату. Наприклад, використання програмного забезпечення для проектування BIM може забезпечити загальну платформу для різних етапів фази проектування будівлі, а дизайнери різних дисциплін можуть спілкуватися та спілкуватися безпосередньо. На ранніх стадіях проектування дизайнери можуть донести свої власні наміри до дизайну та підвищити ефективність їх роботи. Як технічний засіб та інструмент в інтегрованому проектуванні.

Роботи з пізнього технічного обслуговування

Після завершення проектування будівництва це модельний аналіз технічного обслуговування додатка після будівництва, зосереджуючи увагу на оцінці енергії будинку в якості основного імітаційного аналізу. Завдяки використанню відповідних даних та інформації в технології BIM встановлюється певна модель, компоненти для надання певного обсягу інформації, використання даної дизайнерської платформи для вдосконалення відповідної інформації, починаючи з основної оцінки компонента споживання енергії для оцінки рівня повне споживання енергії за проектом будівлі, зосереджуючись на різних факторах, протягом усього життєвого циклу проектування будинку, беручи до уваги дизайн навколишнього середовища, повністю оцінює споживання енергії.

Підводячи підсумок, у сучасному сталому соціальному середовищі вищі вимоги ставляться до дизайну будівель. Як важлива частина сталого розвитку суспільства, проектування будівель повинно повністю втілювати принципи енергозбереження, охорони навколишнього середовища та концепції сталого розвитку, починаючи від загальної схеми будівлі, вибору матеріалів та технічного обслуговування будівель та інших аспектів постійне вдосконалення. Технологія BIM, яка використовується в цьому методі, дозволяє оцінити дизайн будівлі, побудувавши інформаційну модель будівлі.

Склад завдання

1. Креслення виконуються на форматі А-3 - 2 листи.

2. Текстова частина виконується на форматах А-4 – 10 листів.
3. Фотофіксація – по дві знімки на лист, А-4 – 5 листів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Необхідною умовою ефективного засвоєння навчального матеріалу є його регулярне закріплення та творче осмислення під час виконання завдань самостійної роботи. Для цього програмою дисципліни передбачено достатній часовий резерв. Із метою організації самостійної роботи студентів розроблені такі види завдань: підготовка конспекту відповіді на аудиторному занятті, словникова робота, письмовий практикум (виконання практичних завдань у зошиті), опрацювання додаткових інформаційних джерел у вигляді реферативних повідомлень та тематичних презентацій.

Реферативні повідомлення та тематичні презентації, на відміну від ведення тематичного словника та виконання письмових завдань у зошиті, не є обов'язковою формою самостійної роботи з курсу «Концептуальне архітектурне проектування». За своїм характером вони наближені до такої обов'язкової форми звітності, як індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ), вимоги оформлення якого наведено нижче. З метою підвищення власного рейтингу із дисципліни студент має право підготувати реферативне повідомлення або тематичну презентацію та представити їх на практичному занятті за умови наявності резервів аудиторного часу.

Підготовка до аудиторної роботи. Вимоги до ведення конспекту

Однією із найголовніших складових практичної підготовки студентів із курсу є їх активна участь у розгляді програмних питань, що виносяться на обговорення до кожної теми. Найефективнішим середовищем для цього є безпосередньо сам колектив студентів (академічна група), що координується викладачем в ході аудиторної роботи.

Основними видами аудиторної роботи студентів на практичних заняттях із «Концептуальне архітектурне проектування» є усні відповіді, доповнення, тематичні повідомлення, постановка проблемних питань та активність у їх обговоренні, опрацювання ілюстративних матеріалів, навчальних та науково-популярних відеофільмів тощо.

Регулярне відвідування аудиторних занять спрямоване на мобілізацію і розвиток таких пізнавальних якостей особистості, як уважність, спостережливість, здатність запам'ятовувати і логічно відтворювати навчальний матеріал, вміння вести пошук необхідної інформації та виділяти у ній головне, аналізувати і узагальнювати, а також на основі здобутих знань конструювати і формулювати нові ідеї.

Базисом для підготовки до аудиторної роботи на практичному занятті є відвідання практичних занять, а також самостійна робота із основною і додатковою літературою (підручниками, посібниками, науковими монографіями, довідниками, словниками, періодичними виданнями, тощо), наочними посібниками (картами, атласами) та електронними ресурсами.

Вимоги до ведення конспекту:

- тезисний виклад тексту (скорочення до найсуттєвішого);
- виділення головної думки (з абзацу) та опорних слів (підкреслюванням, **кольором**);
- структурування матеріалу (шляхом відступів, маркувань, нумерування підпунктів);
- введення символів замість окремих слів (наприклад, \approx – приблизно, Δ – різниця) та абревіатур замість усталених словосполучень (наприклад, НС замість *навколишнє середовище*);
- унаочнення зв'язків і залежностей у вигляді блок-схем, рядів послідовностей тощо;
- використання графічних (залежності, діаграми) і статистичних даних.

Конспективне висвітлення питання коректно завершувати шляхом підбиття короткого підсумку, а також посиланням на першоджерело інформації. Грамотно виконаний конспект студент має право представити для оцінювання навіть після розгляду теми, якщо доповідь по ньому з певних причин не було заслухано на занятті.

В окремих випадках альтернативою конспекту може бути ксерокопія опорного матеріалу із літературного джерела або роздруковка із електронного носія інформації, але така форма опрацювання може підлягати оцінюванню тільки через усну відповідь.

Готуючись до заняття, треба завжди пам'ятати, що головною метою здобування екологічних знань має бути не отримання високого балу або утвердження власного авторитету перед викладачем, а розуміння проблем виживання людства в умовах стрімких негативних змін довкілля.

Словникова робота

В основі вивчення будь-якої науки лежить пізнання змісту ключових її термінів та понять, що складають так званій понятійно - категоріальний апарат даної галузі знань. Концептуальне проектування, яка сьогодні є цілий комплекс наук про закономірності функціонування історико-культурного середовища та взаємодії його компонентів, інтегрує знання як допоміжних дисциплін різного спрямування – біології, хімії, географії, геології, економіки, соціології, демографії тощо, так і виробляє власні специфічні поняття та категорії, що використовуються для позначення конкретних екологічних процесів і явищ в пам'ятко охоронній діяльності. Тому ефективно засвоєння спеціальної наукової термінології є вкрай необхідним для формування компетентності студентів з дисципліни «Концептуальне архітектурне проектування», їх розуміння та усвідомленого ставлення до різних проблем довкілля.

Із метою цілеспрямованого вивчення та закріплення системи ландшафтних термінів в архітектурі і понять під час практичного курсу передбачене ведення глосарію. *Глосарій* (від лат. *glossarium* – зібрання *глос* – незрозумілих слів та виразів) – у широкому розумінні являє собою словник вузькоспеціалізованих термінів у певній галузі знань із поясненням, іноді перекладом на іншу мову, коментарями та прикладами, який наводиться, як правило, наприкінці певної книги. Для зручності студентів подібний тлумачний словник зі стислими визначеннями основних термінів, що трапляються при розгляді різних тем лекційного та практичного курсу, розміщено в алфавітному порядку у кінці даних методичних вказівок.

У планах проведення практичних занять до кожної теми виділено перелік із близько десяти термінів і понять, що є ключовими для розуміння конкретного навчального матеріалу. При підготовці до практичного заняття слід ознайомитися із цим переліком, виписати у зошит пропонувані до теми терміни разом із визначеннями та засвоїти їх зміст для подальшого вільного ними оперування. За необхідності шляхом використання інших рекомендованих словників та

підручників можна вдатися до ширшого роз'яснення незрозумілих термінів і понять, розгляду альтернативних трактувань, наведення відповідних прикладів. Якщо студент вважає за необхідне, він може розширити пропонований тематичний список ключових термінів та понять і опрацювати у зазначений вище спосіб ряд інших незрозумілих для себе слів.

Оскільки більшість термінів мають іншомовне походження (найчастіше грецьке та латинське), поряд із кожним таким терміном у дужках подається вихідне смисле-утворююче слово (або кілька таких слів) та його первинне значення. Для окремих понять зазначено автора, який вперше вжив це слово, та рік введення у науковий обіг. Рекомендується звертати увагу на ці пояснення, адже вони виступають своєрідним мнемічним сигналом, що допомагає краще запам'ятати значення термінології та більш точно орієнтуватися в історичній послідовності розвитку науки.

Словникова робота є обов'язковою складовою самостійної роботи студента та підлягає різним формам поточного і підсумкового контролю (усне та письмове опитування, тестування тощо). Знання виділеної термінології фактично складають необхідний базовий мінімум засвоєння курсу та слугують фундаментом для успішного вивчення багатьох інших навчальних дисциплін.

Тематична електронна презентація

Електронна презентація (від англ. *presentation* – вистава, подання, представлення) – це набір послідовних слайдів певної тематики, що зберігається у файлі спеціального формату і слугує ілюстраційною підтримкою виступу доповідача. Основною відмінністю презентацій від решти способів представлення інформації є їх особлива насиченість змістом та інтерактивність, тобто здатність певним чином змінюватися й реагувати на дії користувача.

У якості інформаційного наповнення презентація може містити текстові матеріали, фотографії, схеми, малюнки, діаграми, графіки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, відеофрагменти й анімацію, тривимірну графіку та різні спецефекти. Використання презентацій може здійснюватись із інформуючою, навчальною чи розважальною метою і проводитись у формі супроводу доповіді, кінопоказів, фотовиставок і навіть театральних декорацій.

Під час вивчення практичного курсу презентація може бути представлена як результат опрацювання студентом певної теми (при її

усному захисті) або як ілюстративний супровід при захисті індивідуального науково-дослідного завдання.

Одним із найкращих і найпростіших інструментів для створення мультимедійних презентацій є програма PowerPoint із стандартного пакету Microsoft Office. Інструкції щодо техніки створення мультимедійних презентацій представлені у спеціальних посібниках.

РЕКОМЕНДАЦІ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Навчальною програмою з дисципліни передбачене обов'язкове виконання кожним студентом індивідуального науково-дослідного завдання. *Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)* – це вид позааудиторної самостійної роботи студента навчального, навчально-дослідного чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни й завершується разом зі складанням підсумкового контролю із даної навчальної дисципліни.

Таке завдання має питому вагу в підсумковій оцінці із дисципліни й відображає індивідуальну роботу студента. Індивідуальні завдання виконуються студентом на основі знань, отриманих під час лекційних, практичних занять та самостійної роботи, охоплюють зміст навчального курсу в цілому.

Ця група завдань має науково-дослідницький характер, спонукає до якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів. При виконанні ІНДЗ студент повинен продемонструвати вміння з опрацювання наукових джерел, узагальнення фактичних матеріалів та наукового осмислення обраної теми, творчого й оригінального вирішення поставлених завдань.

Таким чином, метою ІНДЗ є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчальної дисципліни «Ландшафтна архітектура» та розвиток навичок самостійної роботи і творчих здібностей, а також оволодіння методикою ведення наукових досліджень.

Студенти виконують ІНДЗ самостійно впродовж вивчення дисципліни з проведенням консультацій викладачем дисципліни

відповідно до графіка навчального процесу. Вибір тематики і форми представлення ІНДЗ попередньо узгоджується із викладачем.

При вивченні навчальної дисципліни передбачені такі альтернативні форми представлення ІНДЗ: реферат, тематична тека, анотовані відеоматеріали. Сутність цих видів робіт та вимоги до їх оформлення розкрито нижче.

1 Реферат

Найпростішим видом ІНДЗ студента є *реферат* (лат. *referre* – доповідати, повідомляти) – стислий виклад у письмовій формі суті певного питання або наукової проблеми, що включає огляд літературних джерел і вимагає творчої активності.

Перед підготовкою реферату необхідно:

- а) вибрати тему та ракурс її розгляду з урахуванням елементів проблемності й актуальності;
- б) засвоїти правила послідовності пошуку джерел, систематизації матеріалу, визначити основні положення.

Опрацювання літературних джерел.

Перш ніж ретельно вивчати зміст будь-якого літературного видання, необхідно ознайомитися із анотацією на початку книги, передмовою чи зверненням від автора, переглянути зміст, структуру тощо. При цьому студент повинен виділити окремі розділи, що представляють для нього інтерес. Потім ретельно переглянути та ознайомитися з матеріалом, який відповідає обраній темі.

Одним із основних етапів опрацювання літературного матеріалу є ведення короткого опорного конспекту прочитаного (основні поняття та терміни, анотації, тези, схематичні замальовки та ін.).

Послідовність опрацювання літературних джерел:

- а) ознайомлення зі змістом джерела;
- б) здійснення виписок із джерела за «цитатним» принципом із зазначенням автора, назви роботи та сторінкою в тексті;
- в) створення тематичної картотеки;
- г) критична оцінка опрацьованих джерел, їх аналіз;
- д) визначення пріоритетного шляху висвітлення обраної теми;
- е) побудова плану-проспекту майбутнього реферату.

При опрацюванні літератури необхідно навчитися аналізувати матеріал та формулювати чіткі висновки на основі теоретичних положень.

Структура реферату:

а) титульний аркуш містить такі елементи:

1) назва керівного міністерства та вищого навчального закладу;

2) назва кафедри;

3) форма виконання ІНДЗ (реферат);

4) тема дослідження;

5) інформація про виконавця (факультет, шифр академічної групи, ПІБ студента);

6) інформація про перевіряючого (посада, прізвище та ініціали викладача);

7) місто та рік виконання дослідження;

б) зміст відбиває назви розділів та підрозділів (пунктів / підпунктів), що розкривають зміст реферату. Усі сторінки нумерують праворуч угорі. Винятком є титульний аркуш (на ньому номер сторінки не проставляється), тому нумерація починається із цифри «2» (аркуш зі змістом);

в) вступ висвітлює загальні аспекти досліджуваної проблеми, стан її вивчення у літературі та актуальність даного дослідження. Тут же вказують мету й завдання дослідження;

г) основна частина розкриває зміст обраної теми дослідження, розбивається на розділи та підрозділи, що відповідають сформульованим у вступі завданням. Рекомендується кожен розділ або підрозділ завершувати коротким підсумком, що в сукупності складе основу майбутніх висновків роботи;

д) висновки містять основні результати, отримані при проведенні дослідження, а також пропозиції та рекомендації щодо вирішення поставлених завдань відповідно до результатів дослідження;

е) список літератури має містити не менше 6 джерел. Джерела розміщують за абеткою прізвищ авторів або заголовків. Послідовність розміщення ведеться у такому порядку:

1) нормативно-правові акти (Конституція України, Закони, ГОСТ, ДСТУ й т.д.);

2) використана література (у т.ч. періодична);

3) література на іноземних мовах;

4) Інтернет - джерела із обов'язковим посиланням на інформацію, що міститься на даному сайті (порталі);

7) **додатки** не є обов'язковим елементом і включаються за необхідності. В додатки можуть входити різноманітні таблиці, ілюстрації, схеми, діаграми і т.д. Оформлення виконують у такий спосіб: після списку літератури оформляють окрему сторінку з написом по центру:

«ДОДАТКИ», номер якої є останнім. Нумерацію додатків виконують шляхом використання заголовних букв алфавіту (А, Б, В, ...), які розміщують праворуч угорі.

Вимоги до оформлення реферату: шрифт Times New Roman, кегль 14 пт, інтервал полуторний; відступ першого рядка абзацу 1,5 см; вирівнювання тексту за шириною; поля: верхнє й нижнє – 20 мм, ліве – 25 мм, праве – 15 мм; загальний обсяг – 10-15 сторінок формату А4, переплетених або поданих у файловій папці.

Оцінювання реферату здійснюється з урахуванням трьох головних аспектів: змістовність розкриття теми, нормативність оформлення, донесення результатів дослідження при усному захисті.

Тематична тека

В окремих випадках замість реферату оформляється тематична тека – підбірка матеріалів із заданої теми, оформлена у єдиному стилі. Для створення тематичної теки слід укласти папку, що містить аркуші із ксерокопіями, роздруківками, газетними вирізками та іншими друкованими або рукописними зразками матеріалів, що стосуються досліджуваної теми і певною мірою розкривають її. Загальна структура тематичної теки близька до такої у реферату з тією різницею, що дослідник не аналізує віднайдені джерела у самостійно створюваному тексті, а безпосередньо наводить їх. При цьому захист тематичної теки передбачає обов'язковий коментар її укладача відносно відповідності розглянутих джерел темі дослідження.

Структура тематичної теки

1. Титульна сторінка.
2. Зміст (перелік матеріалів).
3. Основна частина із матеріалами на пронумерованих аркушах та із обов'язковими посиланнями на першоджерело кожної складової (згідно стандартів оформлення бібліографічного списку).
4. Короткі висновки.

Кількість проаналізованих джерел має бути не меншою від десяти. В окремих випадках допустиме виділення ключових ідей та

положень опрацьованого матеріалу (підкреслювання маркером, олівцем).

Анотовані відеоматеріали

Альтернативою до написання реферату та укладання тематичної теки є також підбір тематичних відеоматеріалів (наукових фільмів, телепрограм, відеосюжетів), запис їх на електронні носії (CD або DVD диски) для можливості автономного перегляду та складання анотації до таких відеоматеріалів.

Для складання анотації до тематичних відеоматеріалів пропонується дотримуватися такого плану

1. Тип відеоматеріалу (документальний фільм, телепрограма, навчальний відеосюжет тощо).
2. Назва відеоматеріалу.
3. Рік та країна випуску анотованого відеоматеріалу.
4. Інформація про виробника відеоматеріалу (студія, телеканал, режисер, продюсер тощо).
5. Часова тривалість відеоматеріалу (години, хвилини).
6. Висвітлена у матеріалі проблематика, основний зміст сюжету (тезисно).
7. Відповідність змісту навчальної дисципліни (теми, поняття, закономірності, що розглядаються у сюжеті або можуть бути ним проілюстровані).
8. Можливі недоліки, прогалини, суперечності відеоматеріалу.
9. Формат запису на носій.
10. Джерело доступу до відеоматеріалу, дотримання авторських прав.

Анотовані відеоматеріали як форма звітності захищуються тільки за умови їх захисту. Захист проводиться шляхом перегляду матеріалів (повністю або частково) із проведенням їх наукового коментування.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Архітектура. Короткий словник-довідник. /За загальною редакцією А.П.Мардера. – К.: Будівельник, 1995. – 334 с.
2. М.Б.Бархин. Методика архитектурного проектирования в системе архитектурного образования: уч.-метод. пособие для архит. вузов и факультетов. – М.: Стройиздат, 1969. – 224 с.
3. Книга об архитектуре. /сост. А.М.Журавлев и В.И.Рабинович. – М.: Знание, 1973. – 160 с.
4. Гутнов А., Глазычев В. Мир архитектуры: лицо города. – М.: Мол. гвардия, 1990. – 350 с.
5. Посацький Б.С.. Основи урбаністики: навч. посібник для архіт. спец. Львів: Арніка, 1997. – 116 с.
6. Кандилис Ж. Стать архитектором. Пер. с фр. – М.: Стройиздат, 1979. – 272 с.
7. Жестаз Б. Ренессанс. От Брунеллески до Палладио. Пер. с фр. – М.: Астрель, 2003. - 160 с.
8. Пономарев Я. Психика и интуиция. – М.: Политиздат, 1967.
9. Райт Френк Ллойд. Будущее архитектуры. М.: Госстройиздат, 1960.
10. Симонов П. Роль эмоций в приспособительном поведении живых систем. //Вопросы психологии, 1965, № 4.
11. Выготский Л.С. Психология искусства. - М.: Педагогика, 1987. - 344 с.
12. Фресс Поль, Пиаже Жан. Экспериментальная психология. – М.: Прогресс, 1966.
13. Чепелюк Ю.В. Архитектурная композиция как выражение «целого»-«единого». -К.: НИИТИАГ, 2000. – 30 с.
14. Панова Л.П., Шубович С.О. Методичні вказівки до вивчення курсу «Архі-тектура композиція. Композиція-сприй-няття». Частина 1. - Харків: ХДАМГ, 2001. - 60 с.
15. Жмурко Ю.В., Панова Л.П. та ін. Методичні вказівки до вивчення курсу «Архі-тектура композиція. Композиція-сприйняття». Частина 2. - Харків: ХДАМГ, 2002. - 60 с.
16. Герасимов И.П. Научные основы современного мониторинга окружающей среды. – М.: Изд. АН СССР, Геогр., 1975, №3.
17. Израэль Ю.А. Глобальная система наблюдений. Прогноз и оценка изменений со стояния окружающей природной среды. Основы мониторинга. – Метеорол. и гидрол., 1974, №7.

18. Израэль Ю.А. Комплексный анализ окружающей среды. Подходы к определению допустимых нагрузок на окружающую природную среду и обоснование мониторинга. //Всесторонний анализ окружающей природной среды. Труды советско-американского симпозиума. – Л.: 1975.
19. Израэль Ю.А. Концепция мониторинга состояния биосферы. //Мониторинг состояния окружающей природной среды. Труды I советско-английского симпозиума. – Л.: 1977.
20. Губіна М.В. Семенов В.Т. Основи містобудівного моніторингу і менеджменту. Конспект лекцій для студентів спец. МБГ. – Харків: ХДАМГ, 2001. – 80 с.
21. Глазычев В.Л. Окружающая среда. М.: МН, Прогресс, 1995.
22. Бранч М. Проектирование городской среды. - М.: СИ, 1979.